

ДЕРЖАВНА РЕГУЛЯТОРНА СЛУЖБА УКРАЇНИ
(ДРС)

вул. Арсенальна, 9/11, м. Київ, 01011, тел./факс (044) 239-76-40
E-mail: inform@drs.gov.ua, Сайт: www.drs.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 39582357

на № _____ від _____ 20__ р.

РІШЕННЯ
про відмову в погодженні проєкту регуляторного акта

Державна регуляторна служба України відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» розглянула проєкт наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України «Деякі питання експлуатації установок спалювання відходів та установок сумісного спалювання відходів» (далі – проєкт наказу), а також документи, надані до нього листом Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України від 07.11.2024 № 25/1-24/14611-24.

За результатами проведеного аналізу проєкту наказу та аналізу його регуляторного впливу на відповідність вимогам статей 4, 5, 8 і 9 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» (далі – Закон), Державна регуляторна служба України

встановила:

пунктом 1 проєкту наказу пропонується затвердити Правила технічної експлуатації установок із спалювання відходів та установок із сумісного спалювання відходів (далі – проєкт Правил).

Згідно з пунктом 4 проєкту наказу, цей наказ набирає чинності з 01 січня 2025 року за застосовується, серед іншого, до нових установок спалювання відходів і установок сумісного спалювання відходів (підпункт 1) – з дня набрання ним чинності.

Проте, відповідно до статті 58 Конституції України закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі, крім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи. Відповідно до зазначеної норми дію нормативно-правового акта в часі треба розуміти так, що вона починається з моменту набрання цим актом чинності і припиняється з втратою ним чинності, тобто до події, факту застосовується той закон або інший нормативно-правовий акт, під час дії якого вони настали або мали місце.

Державна регуляторна служба України

РІШЕННЯ № 474 від 05.12.2024

Підписав: Кучер Олексій Володимирович

Сертифікат: 6FA97849F1B2570D04000008869000025DF0300

Дійсний: з 12.06.2024 11:11:30 по 12.06.2025 11:11:30

Отже, редакція підпункту 1 пункту 4 проєкту наказу не узгоджується з нормами статті 58 Конституції та потребує виключення.

Відповідно до підпункту 3 пункту 4 розділу I проєкту Правил, експлуатацію установки може здійснювати оператор установки, який отримав *інші документи дозвільного характеру технічного спрямування, передбачені законодавством щодо конкретних типів теплосилових установок.*

Правові та організаційні засади функціонування дозвільної системи у сфері господарської діяльності визначені Законом України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» (далі – Закон про дозвільну систему).

Згідно з частиною першою статті 1 Закону про дозвільну систему, зокрема, *документ дозвільного характеру* – дозвіл, висновок, рішення, погодження, свідоцтво, інший документ в електронному вигляді (запис про наявність дозволу, висновку, рішення, погодження, свідоцтва, іншого документа в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань), який дозвільний орган зобов'язаний видати суб'єкту господарювання у разі надання йому права на провадження певних дій щодо здійснення господарської діяльності або видів господарської діяльності та/або без наявності якого суб'єкт господарювання не може проваджувати певні дії щодо здійснення господарської діяльності або видів господарської діяльності.

Об'єкт, на який видається документ дозвільного характеру, - природні ресурси, земельна ділянка, ґрунтовий покрив земельних ділянок, споруда, будівля, приміщення, устаткування, обладнання та механізми, що вводяться в експлуатацію або проєктуються, окрема операція, господарська діяльність певного виду, робота та послуга, а також документи, які використовуються суб'єктом господарювання у процесі проходження погоджувальної (дозвільної) процедури (проектна документація на будівництво об'єктів, землепорядна документація, містобудівна документація, гірничий відвід).

Враховуючи зазначене, пропонуємо в підпункті 3 пункту 4 розділу I проєкту Правил конкретизувати назви відповідних документів.

Згідно з пунктом 4 розділу III проєкту Правил, на території установок в межах контрольно-пропускного пункту повинні бути встановлені:

ваги, які відповідають вимогам Закону України «Про метрологію та метрологічну діяльність» та іншим нормативно-правовим актам, що містять вимоги до такого засобу вимірювання;

камери відеоспостереження з роздільною здатністю не менше 1080P (2 Мп) та фокусною відстанню не менше 2,8 мм.

Відповідно до пояснювальної записки до проєкту наказу, проєктом Правил пропонується встановити нові вимоги управління та моніторингу викидів (скидів) забруднюючих речовин з метою узгодження із положеннями Директиви Європейського Парламенту та Ради 2010/75/ЄС від 24 листопада 2010 року про промислові викиди (інтегрований підхід до запобігання забрудненню та його контролю) (далі – Директива 2010/75/ЄС).

Проте, вимоги щодо оснащення території установок вказаним обладнанням (зокрема, додаткові вагові комплекси та відеонагляд), які не передбачені ні Директивою 2010/75/ЄС, ані Законами України «Про управління відходами» та «Про інтегроване запобігання та контроль промислового забруднення», призведуть до навантаження для бізнесу у вигляді високої їх вартості.

Відповідно до пункту 2 розділу XIV проекту Правил у разі виявлення за результатами вимірювань перевищення одного або кількох встановлених нормативів гранично допустимих викидів (скидів) забруднюючих речовин в атмосферне повітря чи у води, оператор установки повинен негайно, але в будь-якому разі не пізніше однієї доби з моменту виявлення, письмово повідомити відповідний дозвільний орган та територіальний орган Держекоінспекції про зареєстровані перевищення та вжити необхідних заходів, щоб забезпечити відновлення дотримання цих нормативів гранично допустимих викидів (скидів) у найкоротший строк.

Проте, відповідні положення не передбачають шляху (способу) надання такого письмового повідомлення.

Так, відповідне письмове повідомлення може бути здійснене шляхом поштового відправлення, що може займати відведений проміжок часу для його доставки адресату, що знівелює вимогу щодо «негайності».

Пункт 2 розділу XIV проекту Правил потребує доопрацювання з урахуванням вищезазначеного.

Додатком 3 до проекту Правил передбачені нормативи гранично допустимих викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря для установок *сумісного спалювання відходів* (далі – Додаток 3).

Пунктом 2 Додатку 3 визначаються нормативи гранично допустимих викидів для обертових випалювальних та інших печей з виробництва цементного клінкера, в яких *сумісно спалюють відходи*.

У розумінні пункту 2 Додатка 3, застосуванню підлягають нормативи гранично допустимих викидів, що встановлені в таблицях 1 і 2 цього додатка.

Проте, згідно з приміткою¹ до таблиці 2 «Загальні нормативи гранично допустимих викидів (С) діоксиду сірки (діоксид та триоксид), ЗОВ і аміаку¹» пункту 2 Додатка 3, дозвільний орган може дозволити, у виданому ним дозволі, відступ від встановлених нормативів гранично допустимих викидів, у випадку, якщо викиди ЗОВ та діоксиду сірки утворюються **не в результаті сумісного спалювання відходів**.

Вважаємо, що зміст положень даної примітки¹ до таблиці 2 «Загальні нормативи гранично допустимих викидів (С) діоксиду сірки (діоксид та триоксид), ЗОВ і аміаку¹» пункту 2 Додатка 3 проекту Правил потребує уточнення та конкретизації випадків, за настання яких дозвільним органом може бути застосовано відступ від встановлених нормативів гранично допустимих викидів **не в результаті сумісного спалювання відходів**, беручи до уваги, що дія Додатку 3 поширюється виключно на установки сумісного спалювання відходів.

Крім того, розробником під час підготовки проєкту наказу не дотримано вимог статей 4, 5 та 8 Закону.

Засадами державної регуляторної політики, визначеними Законом, встановлюється необхідність доведення регуляторним органом доцільності прийняття та впровадження в дію кожного окремого регуляторного акта.

При цьому, враховуючи вимоги статті 21 Закону, ДРС приймає рішення про погодження або про відмову в погодженні проєктів регуляторних актів з урахуванням як самого проєкту акта, так і супровідних до нього документів, визначених цим Законом, обов'язковим серед яких є, насамперед, аналіз регуляторного впливу цього проєкту акта (далі – АРВ).

Відповідно до вимог статті 1 Закону АРВ – документ, який містить обґрунтування необхідності державного регулювання шляхом прийняття регуляторного акта, аналіз впливу, який справлятиме регуляторний акт на ринкове середовище, забезпечення прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян та держави, а також обґрунтування відповідності проєкту регуляторного акта принципам державної регуляторної політики.

Також зазначаємо, що наданий розробником АРВ до проєкту наказу не в повній мірі відповідає вимогам Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308 (далі – Методика).

У розділі III «Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей» АРВ розробник повинен визначити всі прийнятні альтернативні способи досягнення цілей державного регулювання, обрати для проведення оцінки альтернативних способів досягнення цілей не менше двох альтернатив, стисло описати їх та навести аргументи щодо переваги обраного способу.

Як альтернативні способи розробник повинен розглянути можливість розв'язання проблеми за допомогою ринкових механізмів, проаналізувати існуюче правове регулювання відносин, у сфері яких виникла проблема, та визначити, чи може проблема бути розв'язана за допомогою чинних регуляторних актів (схоже регулювання вже запроваджене в існуючих актах) або внесення змін до них.

Доцільно розглядати лише адекватні та реалістичні альтернативи, тобто такі, які спроможні розв'язати існуючу проблему, можуть бути реально впроваджені та виконані на практиці.

Під час аналізу інформації, наведеної розробником у таблиці «Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання», встановлено, що під дію нового регуляторного акта підпадають 335 суб'єктів господарювання, зокрема: 314 великих та середніх і 21 малий суб'єкт господарювання.

Зазначаємо, що розробником була надана неточна інформація щодо кількості суб'єктів господарювання в розрахунках. Зокрема, у таблиці «Витрати на одного суб'єкта господарювання великого та середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта» вказано 350 суб'єктів

господарювання, хоча згідно з таблицею «Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання» під дію нового акта підпадають лише 314 великих та середніх суб'єктів господарювання.

Тому необхідно відкоригувати розрахунки та відобразити їх у таблиці «Витрати на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва, які виникають внаслідок дії регуляторного акта» відповідно до Додатка 2 до Методики.

Слід підкреслити, що факт відсутності належним чином проведеного фінансово-економічного аналізу запропонованих альтернатив не дозволить у подальшому об'єктивно оцінити, наскільки обраний розробником спосіб державного втручання відповідає проблемі, що потребує врегулювання, та наскільки його застосування буде ефективним для її вирішення.

Інформуємо, що аналіз вигод та витрат показує соціальну та економічну доцільність запропонованого регулювання, допомагає оцінити вплив, який може мати регуляторний акт на інтереси різних груп (держава, громадяни, суб'єкти господарювання).

Виходячи з наведеного, за результатами розгляду проекту наказу та аналізу його регуляторного впливу встановлено, що проект регуляторного акта розроблений без дотримання ключових принципів державної регуляторної політики: ефективності та збалансованості, визначених вимогами статті 4 Закону, статті 5 Закону щодо викладення положень регуляторного акта у спосіб, який є доступним та однозначним для розуміння особами, які повинні впроваджувати або виконувати вимоги цього регуляторного акта та статті 8 Закону, в частині підготовки АРВ з урахуванням вимог Методики.

Враховуючи зазначене, керуючись вимогами частини четвертої статті 21 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», Державна регуляторна служба України

вирішила:

відмовити в погодженні проекту наказу Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України «Деякі питання експлуатації установок спалювання відходів та установок сумісного спалювання відходів».

**Голова Державної
регуляторної служби України**

Олексій КУЧЕР